జీవితము యొక్క పరమార్థము

దానిని పొందు మార్గము

By

K. VEERESALINGAM

27

జీవితముయొక్క పరమార్థము
దానిని పొందు మార్గము 1896

ఓ భ్రాతృబృందములారా!

మన సమాజముయొక్క యీ పదునాఱవ సంవత్సరోత్సవ సమయమున మనవారి కోరికప్రకారముగా మనుష్యజీవితమునకు పరమార్థమేదో దానిని పొందు మార్గ మెట్టిదో నా శక్తికొలఁదిని కొంత చెప్పఁబోవుచున్నాను. నేను చెప్పఁబోవు దానిని దత్తావధానులరయి యాలకించి యీ మహావిషయమునుగూర్చి మీ మనస్సులలోఁ గొంచె మాలోచింపుఁడు. ఏ వస్తు వే ప్రయోజనము నుద్దేశించి చేయఁబడినదో తెలిసికొనవలె నన్నపక్షమున, ముందుగా మన మా వస్తుతత్త్వమును విమర్శింపవలెను. ఆయా వస్తువుల యవయవనిర్మాణక్రమమును, వానికి గల శక్తులను, వాని గుణస్వభావమును మనము విమర్శించి తెలిసికొన్నప్పు డేయే వస్తు వేయే ప్రయోజనముల నుద్దేశించి చేయఁబడినదో గ్రహింపఁగలుగుదుము. ఈ ప్రకారముగానే మనుష్యుఁ డేయే ప్రయోజనముల నుద్దేశించి సృజింపఁబడెనో, అందు పరమార్థ మేదో, దానిని సాధించుసాధనము లేవో తెలిసికోఁ గోరిన యెడల మనము మనుష్యప్రకృతినిగూర్చి చక్కఁగా విచారింపవలెను. జడపదార్థములయొక్కయు మనుష్యేతరజంతువులయొక్కయు నిర్మాణము సుబోధముగాను, అవి యేకరీతి ప్రకృతిధర్మములకే యెప్పుడును తప్పక లోఁబడునవిగాను ఉన్నందున వానివలని ప్రయోజనములను నిర్ధారణముచేయుట మిగుల సుకరముగా నుండును. మనుష్యప్రకృతి యట్టి సుగమమయినది గాక మిక్కిలి దురవగాహమయినందున దాని పరమార్థమును నిర్ణయించుట యధిక ప్రయాసకరముగా నుండును.

నిపుణముగా పరిశీలించిచూడఁగా మనుష్యప్రకృతియందు భిన్న గుణములుగల రెండు ప్రత్యేకతత్త్వములు కానఁబడుచున్నవి. అం దొకటి సర్వజంతుసామాన్యమైన భౌతికతత్త్వము; రెండవది మనుష్యైకవిశేషమైన జ్ఞానతత్త్వము. ఈ రెంటిలో మొదటిదానిని శరీరమనియు, రెండవదానిని ఆత్మయనియు మనవారు చెప్పుదురు. సాకారమయిన యీ మొదటిదానిని స్థూలశరీరమనియు నిరాకారమైన ఈ రెండవదానిని సూక్ష్మశరీరమనియు వ్యవహరించుటకూడఁ గలదు. ఈ రెండుతత్త్వములును పయికిఁ జూచుటకు పరస్పరవిరుద్ధములయినవిగా కనఁబడును. అంతేకాక మనుష్యుఁ డితరజంతువులవలె నియతములైన ధర్మములకు లోఁబడి యెప్పుడు నేకరీతిగా నడుచువాఁడుగాక స్వేచ్ఛానుసారముగా సంచరించు స్వాతంత్ర్యముకలవాఁడుగా నున్నాఁడు. అతఁడు బాహ్యవస్తుప్రేరణముచేతనే నడపఁబడువాఁడు గాక తద్వ్యతిరిక్తముగా తన మనస్సు వచ్చినట్లెల్లను నడువఁగల వాఁడగుటచేత, అతఁ డవలంబించు వ్యాపారములుసహిత మసంఖ్యాకములుగా నుండును; అతఁడు పూనుకార్యము లెన్నివిధములనో యసంగతములుగాను చంచలములుగాను నుండును; అతఁడు కోరుకోరిక లనంతములుగాను, చేయుప్రయత్నము లపరిమితములుగాను నుండును. ఈ విషయములయందు మార్పులేక యెప్పుడు నేకరీతిగా వర్తించుచుండు మృగములకును సదా కాంక్షలతోను భయములతోను యోచనలతోను ప్రయత్నములతోను కొట్టుకొనుచుండు మనుష్యులకును గలభేదమును విచారించినచో హస్తిమశకాంతరము కానఁబడును.

ఇట్టి వివిధావస్థలు గల మనుష్యజీవితముయొక్క పరమార్థమును మన మిప్పుడు నిశ్చయింపవలసియున్నది. లోకములోని యేపదార్థము

యొక్క ప్రయోజనమును దెలిసికోవలెనన్నను దాని స్వభావమునుబట్టియే కాని వేఱుమార్గమునఁ గాదు. వివిధవస్తుధర్మములనుబట్టి రాళ్ళవలని ప్రయోజనము గృహనిర్మాణాదుల కుపయోగపడుట యనియు, లోహములవలని ప్రయోజనము పాత్రములు మొదలయినవానిని చేయుట కనుకూలపడుట యనియు, మల్లికాదిలతలవలని ప్రయోజనము పుష్పముల నిచ్చుట యనియు, పనసాదివృక్షములవలని ప్రయోజనము ఫలముల నొసఁగుట యనియు, వృషభాశ్వాదులవలని ప్రయోజనము భారమును వహించుట యనియు, మనము తెలిసికొనుచున్నాము. ఈ ప్రకారముగానే మనుష్యజీవితముయొక్క పరమార్థమును మనము మనుష్యస్వభావమునుబట్టియే నిర్ధారణచేయవలెను. ఇట్టి నిర్ణయమును జేయుటను మన పట్టణములోని వారినిబట్టియే విమర్శింప నారంభింపవచ్చును. ఏ వీధిని జూచినను జనులు నానావిధవ్యాపారములయందు వర్తిల్లుచున్నారు. కొందఱితరస్థలములనుండి బండ్లమీఁదను పడవలమీఁదను వచ్చిన సరకుల నంగళ్ళకు మోయుచుందురు; కొంద ఱంగళ్ళనుండి యిక్కడిసరకుల నితరస్థలములకుఁ బంపుటకయి పడవలు మొదలయిన వానివద్దకుఁ గొనిపోవుచుందురు; కొంద ఱాహారవస్తువులను వస్త్రాదులను విక్రయించుచుందురు; కొందఱు కూరగాయలు మొదలయిన వానిని కొనుచుందురు; కొందఱు పెట్టెలు బల్లలు మొదలయినవి చేయుచుందురు; కొంద ఱక్కడక్కడ గృహములను కట్టుట, నూతులు త్రవ్వుట మొదలయినపనులు చేయుచుందురు; మఱికొంద ఱచ్చటచ్చట వస్త్రములు నేయుట కుండలు చేయుట లోహపాత్రములు నిర్మించుట మొదలయిన వివిధకర్మములు చేయుచుందురు. ఊరుదాఁటి కొంతదూరము పోయిన పక్షమున పలువురు పొలములు దున్ని పైరులు పెట్టుట, యిటికెలు మొదలయిన గృహోపకరణములు

చేయుట మొదలయిన పనులయందు కాలము పుచ్చుచుందురు. ఈ వ్యాపారము లన్నిటినిబట్టి చూడఁగా మొట్టమొదట మనుష్యుఁడు తన పొట్ట పోసికొనునిమిత్తమును చలి మొదలగువాని బాధనుండి తప్పించుకొని శరీరమును కాపాడుకొనునిమిత్తమును సృజింపఁబడినట్లు తోఁచవచ్చును. వీథుల కిరుప్రక్కలనుండెడి యిండ్లన్నియు చలిగాలి నుండియు నెండనుండియు వాననుండియు శరీరములను రక్షించుట కుపయోగపడును; ఆహారపదార్థములు క్షుద్బాధనుండి శరీరములను గాపాడుట కుపయోగపడును; వస్త్రాదులు శీతోష్ణములనుండి శరీరమును కాపాడుట కుపయోగపడును. ఈ ప్రకారముగా దేనిని జూచినను మనకది దేహసంరక్షణార్థమో దేహసౌఖ్యార్థమో దేహాలంకారార్థమో యుద్దేశింపఁబడినట్టు కానఁబడును. పృథివ్యాపస్తేజోవాయురూపమయిన బాహ్యప్రపంచముతోడి యనివార్యసంబంధమును గలదయి, మన్నువలనను నీటివలనను నిప్పువలనను గాలివలనను బాధ నొందఁదగిన శరీరము మనుష్యున కుండియుండుటచేత దానిని సంరక్షించుకొని సుఖపడుట మనుష్యధర్మమగుటకు సందేహము లేదు. అయినను మనుష్యుఁడు దేహసంరక్షణము చేసికొనుచు నింద్రియసుఖముల ననుభవించు చున్నంత మాత్రముచేత చరితార్థుఁడగునా? యన్న యంశమును మన మాలోచింపవలెను. మనుష్యుఁడు శరీరసౌఖ్యము నిమిత్తము చేసికొనెడు సమస్తవ్యాపారములలోను మృగాదులయందుఁ గానఁబడని విశేష మొక్కటి కానఁబడుచున్నది. దేహము కాపాడుకొనుటకయి పాటుపడుట మృగమునకును మనుష్యునికిని సామాన్యధర్మము. పడెడుపాటులో నెల్ల నాలోచన యొక్కటి మనుష్యునకు విశేషము. ఈ యాలోచన యొక్కటి లేకపోయినపక్షమున దేహసంరక్షణవిషయమున మృగమునకంటె మనుష్యునియం దాధిక్య మేదియు

లేదు. ఒకవిధమునఁ జూడఁగా మనుష్యుఁడే మృగమునకంటె హీనుఁడని చెప్పవచ్చును. ఒక్కపూట భోజనమునకయి మనుష్యుఁ డెన్ని విధములనో పాటుపడి చెమటయూడ్చి పనిచేసి పాకము చేసికోవలెను. మృగమున కింత యాయాసముతోఁ బనిలేదు. ఒకపశువు కొంచెము దూరము నడువఁగానే భూమిమీఁద విస్తరివేసి వడ్డించి యాహారమును సిద్ధపఱిచియుంచినట్టుగా పచ్చికబయిళ్లు కానఁబడును. ఈ విధముగానే యింద్రియసౌఖ్యముతో సంబంధించినంతవఱకు ప్రతి విషయములోను మృగాదులకంటె మనుష్యుఁడే యెక్కువ కష్టపడవలసియుండును. ఇట్లున్నను మృగాదులకంటె మనుష్యున కాధిక్యము తెచ్చినది యాతనికున్న యాలోచన. ప్రతికార్యములోను మనుష్యుఁడాలోచనను బుద్ధిని జూపవలసి యున్నది. ఈ బుద్ధిబలముచేతనే మనుష్యుఁడు తన దేహసౌఖ్యము నిమిత్తమయి వస్తుతత్త్వములను శోధించి యంత్రములను కనిపెట్టి యినుమును నీటిమీఁద తేలించి యోడలతో సముద్రములు దాఁటియు, నీళ్ళను నిప్పుచే కాఁగించి యావిరిచే వాయువేగమున బండ్లులాగుట, వస్త్రాదికము నేయుట, మొదలయిన పనులు చేయించియు, మెఱుపుల నాకాశమునుండి యాకర్షించి యినుపతీగలలోఁ బెట్టి మనోవేగమున వానిచేత దూరదేశములకు వార్తలను పంపియు, దుస్సాధ్యములయిన కార్యములను సాధించి తన యసమానసామర్థ్యమును లోకమునకుఁ జూపుచున్నాఁడు. ఇట్టి బుద్ధిసంపద మనుష్యుని కొకనికిఁ దక్క మఱి యే యితరజంతువునకును లేదు. మనుష్యేతరజంతువునకు దేనికిని లేని యీ బుద్ధివిశేషము సర్వజంతుసామాన్యమయిన దేహాభరణమున కుపయోగించు సాధనములను గనిపెట్టునిమిత్తమే మనుష్యున కియ్యఁబడినదా, లేక దానివలన సాధింపఁదగిన యాధిక్యము మఱి యేదియైనను నున్నదా? యన్న

యంశమును మనము కొంచెము విచారింపవలసి యున్నది. నిత్యమయి నిరంతరాభివృద్ధిని బొందఁదగిన యాత్మ యనిత్యమయి క్షణభంగురమైన శరీరనిమిత్తమే చేయఁబడిన దనుట మందబుద్ధికి సహితము వింతగాఁ దోఁచకమానదు. మన బుద్ధిని దేహసుఖమున కుపయోగించు పనులకొఱ కుపయోగించుచున్నను, ఆ పనులలోఁ గూడ నొకవిశేషము పొడకట్టుచున్నది. శరీరసౌఖ్యమున కనుకూలించునన్న యుద్దేశముతో బుద్ధినుపయోగించి పనిచేసినప్పు డొకవేళ కార్యసాఫల్యము కాక పోయినను, ఆలోచనవలనను తన్మూలమున లభించెడు జ్ఞానమువలనను మనస్సున కానందము కలుగుచున్నది. కార్యసాఫల్యమువలనఁ గలిగెడి యల్పసంతోషమునకంటె జ్ఞానలాభమువలనఁ గలిగెడి యానందమత్యధికముగా నున్నది. దేహసౌఖ్యమునకువలయు పనులలో సులభమార్గములను కనిపెట్టుటనిమిత్తమే మొట్టమొదట మన మాలోచించినను, ఆ యాలోచనవలనను తదనుసారమైన శోధనవలనను ప్రారంభమున నుద్దేశింపఁబడిన పనితో బొత్తిగా సంబంధములేని క్రొత్త క్రొత్త సత్యములు బయలఁబడి తత్కర్తకు హృదయానందమును గలిగించుటయే కాక యాసత్యములే తరువాత శాస్త్రములయి లోకమునకు మహోపకారమును సంతతసంతోషమును గలిగించుచున్నవి. ఒక్కొక్కపని నిమిత్త మొక్కొక్కవస్తువును శోధించునప్పుడు దాని ధర్మములను కనుఁగొనుటయే కాక దాని కితరవస్తువులతోఁ గల సంబంధమును, ఒక్కొక్కజాతి వస్తుకోటికి సామాన్యమైన విశేషధర్మములను, సర్వవస్తుసామాన్యములైన ధర్మములను మనుష్యుఁడు కనిపెట్టుటకు సమర్థుఁడగును. ఆరంభదశలో పూనిన కార్యాంశమెట్లున్నను నడుమ కనిపెట్టఁబడిన యవాంతరవిషయములవలననే లోకమున కుపకారమును మనస్సున కాహ్లాదమును కలుగుచుండును.

అందుచేతనే బుద్ధిమంతు లగువా రనేకులు జనసౌఖ్యదాయకమైన వేలుపనిని దేనిని నుద్దేశింపక యే వస్తుధర్మపరిశీలనమునే పనిగాఁ జేసికొని యీ పని నిమిత్తమయి యెండకు వానకు నోర్చి యాఁకలియు డప్పియు సరకుగొనక శరీరకష్టమునకును, ధనకష్టమునకును సహించి యపాయకరములైన యరణ్యములను సముద్రములను జొచ్చి యీ పని నిమిత్తమే దేహసౌఖ్యములను దేహములను యావనమును ధారపోయుచున్నారు. ఒకఁడు జంతుస్వభావలక్షణములను గనిపెట్టవలెనని భార్యాపుత్రులను గృహములను విడిచి మనుష్యసంచారములేని మహారణ్యమును దూఱి క్రూరమృగమధ్యమున కష్టజీవనము చేయుచున్నాఁడు. ఒకఁడు ద్వీపాంతరములను కనిపెట్టవలెనని దారిలేని మహాసముద్రములమీఁదఁ బోయి ప్రచండవాయువులకును సంతతతీవ్రధారాపాతమునకును సంచలింపక గాలిలోని దీపమువలె నల్లలనాడుచుండెడి యోడలో మహాజలమధ్యమున ప్రాణముల కాశింపక యాత్ర చేయుచున్నాఁడు. ఒకఁడు తేజోవాయుశక్తులను పరీక్షింపవలెనని దుర్గములైన పర్వతాగ్రముల కెగఁబ్రాఁకి యందు చలువలుగ్రమ్మించి దేహములు కంపమొందించెడు మంచులో మహావాయుపథమున కాలము గడపుచున్నాఁడు. ఒకఁడు భూగర్భమును శోధింపవలెనని పాతాళలోకమంటునట్లుగా గోతులు త్రవ్వి భూమియొక్క పొరలను నడుమనడుమఁ గానఁబడెడు జంతుకంకాళములను నిరూపణచేయుచు నధోభాగమున నంధకారబంధురముగానుండి కొలిములవలె దుస్సహతాపమును గలిగించెడి యగాధబిలములలో ప్రొద్దుపుచ్చుచున్నాఁడు. ఒకఁడు నదుల జన్మస్థానములు మొదలయినవి కనుఁగొనవలెనని మరుభూములలోను వాలుకామయస్థలములలోను బడినడిచి బహుప్రయాసముతో

దేశసంచారము చేయుచున్నాఁడు. ఒకఁడు గ్రహనక్షత్రాదులగతులు నిరూపింపవలెనని రాత్రులు నిద్రమాని కొండ లెక్కియు దూరదేశములకరిగియు నాకాశమండలి గోళకోటులను సంశోధించుచున్నాఁడు. ఈరీతిగా శరీరాయాసమునకును ప్రాణాపాయమునకును భయపడక పనిచేసిన బుద్ధిమంతుల బుద్ధిబలమువలననే మనకిప్పుడు జంతుశాస్త్రములు, జలశాస్త్రములు, తేజోవాయుశాస్త్రములు, పృథ్వీతత్త్వశాస్త్రములు, భూగోళశాస్త్రములు, ఖగోళశాస్త్రములు మొదలయిన నానావిధప్రకృతిశాస్త్రము లుద్భవిల్లి జనపరంపర కానందలాభములను గలుగఁజేయుచున్నవి. వీని నన్నిఁటినిబట్టి చూడఁగా శరీరసౌఖ్యమునకంటె మనస్సౌఖ్యమే యధికమైన దనియు, మనస్సౌఖ్యమునకు భంగము కలుగనున్నప్పుడు శరీరసౌఖ్యమును పాటింపకుండుట మానుషధర్మమనియు స్పష్టమగుచున్నది. పైని వివరించిన భౌతిక పదార్థధర్మములను దెలిపెడు శాస్త్రములు గాక మనస్సున కానందమును వినోదమును గలిగించెడు కావ్యనాటకాదులును తర్కవ్యాకరణాది శాస్త్రములును మనోబలకల్పితములయి యున్నవి. ఒక్క రసిక పురుషుఁడు యావజ్జీవమును పొందఁగలిగిన యింద్రియసుఖము నంతను కలిపినను మంచిబుద్ధిమంతునిచేఁ గల్పింపఁబడిన కావ్యము నొక్క ధాసని వినుటవలన నొక్కదినమునఁ గలుగు సంతోషముతో సరి రాదు. అధికసుఖము నిమిత్తమయి యల్పసుఖమును విడుచుట బుద్ధిమంతుని లక్షణమగుట యెల్లవారును నెఱిఁగిన యంశమే యగుటచేత, దేహసుఖమునకంటె మానసికసుఖ ముత్కృష్టమయినదని నే నిక్కడ పెంచి చెప్పవలసిన యావశ్యకము లేదు. ఇంకొకసంగతి వినుఁడు. మనము పొలములనుండి మనపురవీధులకు మరలవచ్చి నడుచునప్పుడు మనుష్యబుద్ధివికాసమున కుత్తేజకము లైన పాఠశాలలుకూడ మన

కక్కడక్కడ నేత్రగోచరము లగును. కొంచె మాలోచించి చూచిన
పొలములలో దున్నుకొనువారును వీధులలో మూటలు మోయు
వారును జనులచే గౌరవింపఁబడకుండుటయు పాఠశాలలలోఁ జదివి
శాస్త్రపరీక్షలయందు మెప్పొందినవారు వారికంటె సహస్రగుణము
లధికముగా గౌరవింపఁబడుచుండుటయు నెల్లవారికి స్ఫురింపకమా
నదు. ఈ యొక్కయాంశమే దేహమునకంటె మనస్సు ప్రధానమ
యినదనియు దేహసౌఖ్యమునకంటె మానసికసౌఖ్య మధికాదరణీయ
మయినదనియు స్థాపించుటకుఁ జాలియున్నది.

క్షణభంగురమైన శరీరమునకంటె నిత్యమయిన మనస్సుత్కృష్ట
మయినదని తెలిసికొన్నపిమ్మట, వివిధములయిన మానసికధర్మము
లనుగూర్చి యించుక విచారింపవలసియున్నది. ఈమానసికధర్మము
లనే యాధ్యాత్మికధర్మములని సామాన్యముగా వ్యవహరింతురు.
ఈ పైనిజెప్పఁబడినది యాధ్యాత్మిక ధర్మములలో నొక్కటియైన
జ్ఞానము. ఇదియే సత్యము. సత్యమనగా వస్తుధర్మముల నున్నవి
యున్నట్టుగా గ్రహించుట. ఈసత్యమును కనుఁగొను నిమిత్తమే ప్రకృతి
శాస్త్రజ్ఞులు లోకములోని సమస్తసౌఖ్యములను విడిచి, నానాకష్ట
ములకు లోనయి ప్రాణములకు సహిత మాశపడక తమ జీవిత
ములను తత్త్వశోధనమున కర్పించియున్నారు. అట్టివారికి సత్యమే
పరమదైవతము. వారు వస్తుశోధనము చేసినకొలఁదిని ప్రతివస్తు
వునందును మొట్టమొదట ప్రాతఃకాల సూర్యకిరణములవలె వారి
జ్ఞానదృష్టికి సత్య మణుమాత్రముగా కానఁబడి యంతకంత కధిక
ముగా ప్రజ్వరిల్లి వారి కపరిమితానందమును గలిగింపఁ జొచ్చెను.
సమస్త వస్తువులయందును సూర్యకిరణములవలెఁ దోఁచి శోభిల్లు
చున్న నూతనసత్యములను జూడఁగా చూడఁగా సర్వత్ర వ్యాపించి

యున్న యీ సత్యకిరణ ప్రసారమునకు మూలకారణమై కోటిసూర్య ప్రభాభాసమానమైన పరమసత్యజ్యోతి కొందఱి దృష్టులను మిఱుమిట్లు గొలిపి ప్రపంచమును మఱచునట్లు చేసెను. ఇట్లు శోధన చేసిన వారిలో ననేకులు బాహ్యప్రపంచమునందు మాత్రమేకాక తమ మనస్సులయందును సత్యజ్యోతి దేదీప్యమానముగా వెలుఁగుచుండఁ జూచిరి. అందుచేతనే కొందఱు ప్రత్యేకముగా మనోధర్మములను పరిశీలించుటలోనే కాలమునంతను గడపి వివిధములైన యాధ్యాత్మికశాస్త్రములను జేసిరి. ఈపరిశీలనలోఁ గొందఱి మనోనేత్రములకు తమలోపలనున్న జ్ఞానతేజస్సుయొక్క మహిమచేత బాహ్యప్రపంచమే తోఁచకపోఁగా, అట్టివారు ప్రపంచము మిథ్యయనియు మనఃకల్పితమనియు మాయయనియు భ్రమయనియు నంతట నిండియున్న జ్ఞానరూపమయిన పదార్థమొక్కటియే సత్యమనియు సాధింపఁ జూచిరి. ఇట్టివారు కొందఱు సర్వత్ర వ్యాపించియున్న జ్ఞానశక్తిని తమలోపల నిమిడియుండి నిరంతరాభివృద్ధి నొందఁదగిన జ్ఞానశక్తినిజూచి భ్రమించి యీరెండుశక్తులు నొక్కటియే యనియు తామే బ్రహ్మలనియు భావింపఁజొచ్చిరి. తాము సర్వజ్ఞులు కాకపోయినను బాహ్యప్రపంచము మిథ్య కాకపోయినను, మానసిక శక్తులముందఱ భౌతికశక్తులు పర్వతములో పరమాణువంత యయినను కావని స్పష్టపడుచున్నది. మనలోపలను వెలుపలను వ్యాపించియున్న సత్యమహిమలను నిపుణముగా పరిశీలించిన ధీమంతులు కొందఱీ రెండుశక్తులు నెంతయధికముగా నున్నను పరిమితములే యన్నసత్యమును కనుఁగొని యవి పరతంత్రస్వభావము కలవగుట భావించి పరిమితమునుండి యపరిమితము నూహచేసి దానికిఁగారణభూతమయిన పరిపూర్ణజ్ఞానస్వరూపమయిన పరబ్రహ్మమును వేరుగా

దెలిసికొని సేవించి యానందింపఁ జొచ్చిరి. మనకు లోఁబడి మనసౌఖ్యమున కనుకూలపడుచు మనకు సేవకప్రాయములుగానున్న పృథివ్యాపస్తేజోవాయువులు సహితము కొన్నిసమయములయందు మన కడఁగనివియు ప్రతికూలము లయినవియు నయి మీకును మాకును శాసకుఁడై సర్వాత్మకుఁ డయియున్న పరమాత్ముఁడొకఁడు పయినున్నాఁడని సహస్రముఖముల ఘోషించుచుండును. మన వంటయింటనుండి యాహారపదార్థములను పక్వము చేసెడి యగ్నిహోత్రమే యొకానొకప్పుడు తీవ్రజ్వాలలతో లేచి యార్పశక్యముకాక మనగృహములను వస్త్రములను దేహములను గూడ భస్మము చేయుచున్నది. మనచెమ్మటలార్చెడు మలయమారుతమే యొకానొకప్పుడు తీవ్రప్రభంజనముగా మాఱి మనగృహములను సస్యములను క్షణకాలములో నేలమట్టము చేయుచున్నది. వానలను బంపి మనపైరులను పండించెడు మేఘమే యొకానొకప్పు డతివృష్టిని పిడుగులను బఱపి మన దేహములకును గేహములకును వినాశము కలిగించుచున్నది. అట్టిసమయములయందిట్టివి మనుష్యహృదయములలో భీతిని బుట్టించి యీశ్వరుని మహిమలను వెల్లడింపకుండునా? గాలివానలును తుపానులును మెఱుపులును సుడిగాడ్పులును భూకంపములును వహ్నిపర్వతనిస్సరణములును మనస్సుల కాశ్చర్యమును భీతిని బురికొల్పి సృష్టికర్తయొక్క శక్తిమహిమలను వెల్లడింపనిపక్షమున లోకములోనివి మఱియేవి వెల్లడించును?

మానసికశక్తులలో నింకొకటి కారుణ్యము. దీనినే కొందఱు రాగమనియు ప్రేమయనియు వివిధనామములతోఁ బిలుతురు. ఈ దయాగుణము మనుష్యున కలంకారభూతమైనది. మనము వీధులలో నడుచునప్పు డేయింటికిఁ బోయి చూచినను కారుణ్యము స్పష్టముగా గానఁ

బడును. ఒక యింటనుండువారు పరస్పరానురాగముకలవారయి యొండొరులకు మేలు చేసికొనుచుందురు. వృద్ధులయిన తల్లిదండ్రులను తనయులు స్వకష్టములకు సహించి భక్తితో పూజించి వారికి సమస్తోపచారములను జేయుచున్నారు. దృఢగాత్రులు నిద్రమాని శరీరాయాసపడి వ్యాధిగ్రస్తులకు మందుమాకులిచ్చి కరుణతో సంరక్షణచేయుచున్నారు. జననీజనకులు తాము సమస్తకష్టములను పడి తమకడుపైనఁ గట్టుకొని బిడ్డల కేలోపమును గలుగకుండ ప్రేమతో వారిని కాపాడుచున్నారు. ఇంటనున్నవారు దయచూపునది యొక్క కుటుంబములోనివారికి మాత్రమే కాదు. కొన్నిసమయములందు గృహస్థులభ్యాగతులను బంధువులను బీదలను బిలిచి తమయింట భోజనములు పెట్టి యాదరించుచున్నారు. ఒక్క గృహస్థుల గృహములలో మాత్రమే కాక వీధులయందు నడుచునప్పుడు మన కీదయాగుణముయొక్క చిహ్నము లక్కడక్కడఁ గానవచ్చుచునేయుండును. సత్రములు చలిపందిరులు, వైద్యశాలలు మొదలయిన సర్వజనోపయుక్తధర్మనిలయములు మనుష్యునిలోఁగల యాదయాగుణమును చాటుచున్నవి. మన గృహములయందలి గోవులు మొదలయినవి తమదూడలను పాలిచ్చి ప్రేమతోఁ గాపాడుచుండుట చూడఁగా, దయాగుణము పశుపక్ష్యాదులలోను సర్వపదార్థములలోనుగూడఁ గానఁబడుచున్నది. సృష్టియందంతటను వ్యాపించియున్నది సత్యము మాత్రమేకాక కారుణ్యముకూడ నని యెల్లవారు నెఱుఁగవచ్చును. ఈకారుణ్యము మన మనోగుణములలో నొకటియై యున్నది. మనుష్యులలోను పశుపక్ష్యాదులలోనుగల దయాగుణము పరిమిత మయినదిగాఁ గానఁబడుచున్నది. అందులో మనుష్యులకుఁగల దయాగుణ మంతకంత కధికము కాఁదగినదిగా నున్నది. సృష్టిలోని యీ పరిమితదయాగుణమునుబట్టి మనుష్యుఁడు

సృష్టికర్తయొక్క యపరిమిత దయాగుణము నూహించి కనుఁగొను చున్నాఁడు. అపరిమిత సత్యతేజస్సునుబట్టి యీశ్వరుఁడు సత్యస్వరూపుఁడనియు సర్వజ్ఞుఁడనియుఁ జెప్పఁబడునట్లే యీయపరిమిత దయాగుణమునుబట్టి దయాస్వరూపుఁ డనియు సర్వకారుణ్యుఁడనియుఁ జెప్పఁబడు చున్నాఁడు.

౬ మన మానసికగుణములలో మఱియొకటి న్యాయము. దీనినే నీతి యందురు. ఈగుణము మనుష్యునకుఁగల గుణములలోనెల్ల సర్వోత్కృష్టమయిన దగుటచేత దీనిని గుణరాజమని చెప్పవచ్చును. పరదారధనాదులను గోరక వంచనముమాని సమస్తవ్యవహారములలోను పరులయెడ ఋజువుగా ప్రవర్తించుటయే న్యాయగుణము; ఇదియే మనప్రవర్తనకు మార్గదర్శకము. దీనిని మీఱి నడుచుట పాపము; దీని ననుసరించుటయే పుణ్యము. న్యాయమైనమార్గమును మీఱి నడువఁబూనునప్పుడెల్ల మనయంతరాత్మ యది పాపమనిబోధించు చుండును. ఇట్లు పుణ్యపాపములనుగూర్చి మనయంతరాత్మచేయు బోధనమే మనవృత్తమును నడిపెడి యీశ్వరశాసనము. హృదయఫలకమునందు లిఖింపఁబడియున్న యీశ్వరశాసనరూప మయిన యీ వాక్యముల నతిక్రమించువాఁడు పాపాత్ముఁడై యాత్మదుఃఖములపాలగును. మానసికధర్మములలో నిది యొక్కటియైనను మనుష్యుని పవిత్రమైన మనుష్యనామధారణమున కర్హునిగాఁజేయు ప్రధానధర్మమయినందున ముఖ్యముగా నిదియే ధర్మమని చెప్పఁబడును. మనుష్యనామమునకు యోగ్యుఁడగువాని కెల్ల నీతి యవశ్యముగా నుండవలెను. నీతిలేనివాఁడు మృగప్రాయుఁడు; మనుష్యనామధారణమున కనర్హుఁడు. ఇది చేయవలెను; ఇది చేయరాదు; అని బోధించెడు శాసనమొకటి మన హృదయములోనున్నందున, ఆశాసనమును మీఱి

నడుచువా రెల్ల శిక్షార్హులని యేర్పడుచున్నది. మనము చేయు కార్యములయందు మన మొక శాసనమునకు బద్ధులమయి, మనము చేసెడిపనులకు మన ముత్తరవాదుల మెప్పుడగుదుమో, అప్పుడు మనలను శిక్షించి యేలువాఁ డొకఁడుండక తీరదు. కాఁబట్టి మనలను నీతిమార్గమున నడువ నియమించిన యామహామహుఁడు ధర్మస్వరూపుఁడయిన పరమేశ్వరుఁడు. ఈనీతిగుణమును వహించినవారయి ప్రపంచ సుఖములన్నియు పోయినను నీతిమార్గము నణుమాత్రమును తొలఁగక వర్తించువారినే జను లెల్లకాలమును ప్రేమచూపి గౌరవింతురు. సత్యము నిమిత్తమును ధర్మము నిమిత్తమును సకలకష్టములకు లోనయి శరీరమును సహితము విడువసాహసించిన మహాపురుషులనే మనము శ్లాఘింతుము గాని ధర్మము తప్పి శరీరమును పోషించుకొన్నవారిని మనము మెచ్చుకోము. ఎప్పుడో లోకాంతరగతులయిన హరిశ్చంద్రుఁడు మొదలయిన వారిమీఁద మన మిప్పటికిని ప్రేమ చూపుచు వారు పడిన కష్టములను విన్నప్పు డవి మనకు వచ్చినట్టుగా పరితపించుచుండుటకుఁ గల కారణము భగవంతుఁడు మానవహృదయములో స్థిరముగా స్థాపించిన ధర్మాభిరతిగాక మఱియేమగును? ఇట్టి స్వాభావికమయిన ప్రేమము మనకు నిజమైన పురుషులమీఁదనేకాక పురాణములలోను నాటకములలోను గల పుణ్యాత్ములయిన కల్పితపురుషుల మీఁదను గలుగును. ఈన్యాయగుణము మనుష్యకోటిలోనెల్లను గలదనుట కెంతటి మృగప్రాయుఁడయినను తనకు ప్రేమాస్పదుఁడయిన పుత్రుఁడు దొంగతనము చేసినప్పుడును వానిని శిక్షింపఁజూచుట నిదర్శనముగా నున్నది. మనము వెనుకఁజెప్పినరీతిని పట్టణములో నడుచునప్పుడును మనుష్యుని నీతిగుణమును సూచించు చిహ్నములు పెక్కులు కానఁబడును. మన కందందుఁ గానవచ్చెడు రక్షకభటులయొక్కయు

దండవిధాయకులయొక్కయు సభలును, న్యాయసభలును, చెఱసాలలు మొదలయినవియు ప్రజలను ధర్మమార్గమున నడిపించుటకొఱకును ధర్మము తప్పినప్పుడు శిక్షించుటకొఱకును నేర్పడినవే కదా ?

మనము పట్టణవీథులలో సంచరించునపుడు కంటికిఁ గానఁబడెడి వస్తువులనుండియే మనుష్యునికిఁగల మానసికగుణము నింకొకదానిని తెలిసికొనవచ్చును. పట్టణములోని కొన్నిప్రదేశములకు పోయిన పక్షమున మనకు నానామతస్థుల దేవాలయములు దృష్టిగోచరములగును. ఈశ్వరారాధనము నిమిత్తమయి జను లాదేవాలయములకు భక్తితో గుంపులుగుంపులుగా పోవుచుండుటయు మనము చూడవచ్చును. ప్రతి మనుష్యుని హృదయమునందును తాను పరతంత్రుఁడ ననియు, తానుజేయు కార్యములకు ఫలములనిచ్చు నిత్యపురుషుఁ డొకఁడు పైనిగలఁడనియు, తానాతని నారాధించియే శాశ్వతసుఖమును పొందవలెననియు, తానాతని ప్రీతినిమిత్తమే సమస్తకార్యములను జేయవలయుననియు, దృఢవిశ్వాస మొకటి స్వాభావికముగా నున్నది. ఈవిశ్వాసములోనే తనయాత్మ దేహముతో నశించునది గాక శాశ్వతముగానుండి మరణానంతరమునను పుణ్యపాపఫలముల ననుభవించుచుండు నన్న సత్య మిమిడియున్నది. ఈశ్వరుని నారాధింపవలయు నన్న యిచ్ఛ మనుష్యుని కనివార్యముగా నున్నది. దేవుని నారాధింపకపోయినపక్షమున మనుష్యునికి హృదయశాంతి గలుగదు. 4. కాఁబట్టి యీశ్వరభక్తిపరాయణత్వము మనుష్యునికిఁగల మానసిక గుణములలో నాలవది. పూర్వోక్తములయిన మూడు గుణములను బట్టి గలిగిన దగుటచే దీనిని నాలవదానినిగాఁ జెప్పవలసివచ్చినను, అన్నిటియొక్క సత్ఫలమగుటచేత నిదియే ప్రధానమైనదిగా పరిగణింపఁబడవలసినది. తక్కినగుణములకు వన్నెతెచ్చి వానిని శోభిల్లజేసెడి యద్భుత సామర్థ్య మీ భక్తిరతిలో నున్నది. జీవాత్మకుగల యీ

నాలుగు గుణములను పరస్పరానుకూలముగా వృద్ధినొందించి యానందించుటయే మనుష్యజీవితముయొక్క పరమార్థము. ఈనాలుగుగుణములును సమానముగా వృద్ధినొందక యందుఁ గొన్నిమాత్రమే వృద్ధి పొందినయెడల నది నిజమయిన యభివృద్ధికాదు. మన శరీరమునకు కరచరణాదు లెట్లంగములో మనయాత్మకు జ్ఞానాదులట్లే యంగములు. సర్వావయవములును యథాప్రమాణముగా పెరిగి యారోగ్యదశయందున్నప్పుడే దేహ మభివృద్ధి పొందినదని చెప్పవచ్చును; గాని యందుఁ గొన్ని యవయవములు మాత్రము పెరిగినప్పుడు వృద్ధి యని చెప్పఁదగదు. ఒక్కయవయవముమాత్రము పెరిగినప్పు డది రోగమని భావింపవలెను. ఒక్కకాలుగాని పొట్టగాని పెరిగినప్పుడు బోదకాలనియు మహోదరమనియు చికిత్సలు చేయించుచుండుట యెల్లవారు నెఱుఁగుదురుగదా? ఈయంగములలో నుత్తమమైన యంగము పెరిగినను, అదియు రోగసూచకమేకాని బలహేతువు గాదు. అంగములలోనెల్ల నుత్తమాంగమైన తల పెరిగినప్పుడును, సర్వేంద్రియములలోను ప్రధానమైన కన్ను పెరిగినప్పుడును, మఱింత శ్రద్ధతో చికిత్స చేయించుచుండుట యెల్లవారికి ననుభవగోచరమైన విషయమే. ఈప్రకారముగానే మానసికగుణములన్నియు పరస్పరానుగుణముగా పెరిగినప్పుడే యాత్మాభివృద్ధి యగును గాని యెంత యుత్తమమైనదైన నితరగుణములకు ప్రతికూలముగా నొక్కగుణము పెరుగుట యాత్మాభివృద్ధి కాదు. కొందఱు పూర్ణమయిన భక్త్యావేశము కలవారయ్యును తదితరగుణములను పాటింపకపోవుటచేత నీశ్వరుని పేరనే యనేక క్రూరకృత్యములను జేయుచు మనుష్యులని చెప్పఁబడుటకే యనర్హులగుచున్నారు. జ్ఞానమునందును కారుణ్యమునందును, నీతియందును, భక్తియందును సమానముగా వృద్ధినొందుటయే నిజమైన మానసికవృద్ధి. అట్టివృద్ధిని బొంది నిత్యానం

దమును బొందుటయే మనుష్యునికిఁ బరమార్థము. దీనిని బొందుట కొఱకే మనుష్యరూపమును ధరించిన వారందఱును నిరంతరకృషి చేయుచుండవలెను. మనుష్యుఁడు సమస్తవిషయములలోను మితజ్ఞుఁడగుటచేతను భ్రమప్రమాదాదులు మనుష్యునికి సహజగుణము లగుటచేతను మనుష్యుఁ డెప్పుడును పరిపూర్ణుఁడు కానేరఁడు. కృషి చేసిన కొలఁదిని వృద్ధిపొందుస్వభావము గలవాఁడగుటచేత సమస్తవిషయములయందును వృద్ధికిఁ బ్రయత్నించుచు బాటుపడి సాధ్యమయినంత యధికానందమును బొందుచుండుట మనుష్యునకుఁ బరమధర్మము. ఇదియే మనుష్యునకుఁ బరమార్థము.

ఇప్పుడు మనుష్యజీవితమున కేదిపరమార్థమో కొంతవఱకుఁ జెప్పితిని గాన నేనిఁక దానిని పొందు మార్గమునుగూర్చికూడ కొంత చెప్పెదను. ఉత్తరోత్తరాభివృద్ధిని సదా కలిగించుచు మనుష్యుని పరిపూర్ణస్థితికిఁ గొనిపోయి నిత్యానందమును గలిగించి పరమార్థమును సమకూర్చునది పరిశుద్ధాస్తికమతము. అట్టి పరమార్థమును కలిగింపక యేవిషయమందైనను మానసికాభివృద్ధికి భంగము కలిగించెడు పక్షమున, ఆమతము పరిశుద్ధమయినది కాదు. మతమనఁగా జీవాత్మకు పరమాత్మతోడి సాంగత్యమును కలిగించి తన్మూలమున నిరంతరాభివృద్ధిని నిత్యానందమును సమకూర్చునది. మనుష్యునికి స్వాభావికముగా జ్ఞానమును, కారుణ్యమును, నీతియు, భక్తియు, పరిమితములుగా నుండి సంతతాభివృద్ధిని పొందఁదగినవిగా నున్నవి. ఈగుణము లీశ్వరునియందువలె పరిపూర్ణదశను పొందలేకపోయినను, వాని యభివృద్ధికి పరిమితిమాత్రము కానరాదు. ఈశ్వరుఁడు పరిపూర్ణజ్ఞానకారుణ్యధర్మస్వరూపుఁడు. పూర్ణజ్ఞానకారుణ్యధర్మము లీశ్వరగుణము లగుటచే, ఈగుణములతో సంబంధించినంతవఱకు మనుష్యుఁడు దేవస్వభావము కలవాఁడుగా నున్నాఁడు. ఈగుణములలో నభివృద్ధిని

పొందిన కొలఁదిని మనుష్యుఁడు దేవత్వము సమీపించుచుండును. దీనినే వేదాంతులు సామీప్యముక్తియని చెప్పుదురు. ముక్తి యనఁగా జీవాత్మ పాపసంబంధమునుండి విముక్తమయి యీశ్వరసామీప్యముచే సుస్థిరానందము పొందుట. పుణ్యమార్గ మెప్పుడును జీవాత్మను భగవత్సాన్నిధ్యమునకుఁ గొనిపోవును; పాపమార్గ మెప్పుడును జీవాత్మను భగవత్సాన్నిధ్యమునుండి దూరముగా తొలఁగించును. జ్ఞానాదులు మనుష్యుని పుణ్యమార్గమున నడిపించి యానందమును గలిగించును; అజ్ఞానాదులు మనుష్యుని పాపమార్గమున కీడ్చి దుఃఖమును కలిగించును. జ్ఞానాదులు దేవునికిని మనకును సామాన్యగుణము లయినందున దేవధర్మములును, కరచరణాదులు మృగములకును మనకును సామాన్యము లయినందున మృగధర్మములును కూడ మనయందున్నవి. జ్ఞానాదు లయిన దేవగుణములను బట్టియే మనకు మనుష్యత్వము సిద్ధించినది. మృగము లెప్పుడును మనుష్యునికి లోఁబడి యతని సౌఖ్యమునిమిత్త మతఁడు నియమించినట్టు సేవ చేయవలసిన వగుటచేత, శరీరావయవము లయి మృగస్వభావము గల యింద్రియములను మనము లోఁబఱుచుకొని యాత్మాభివృద్ధి కుపయోగపడునట్లు చేయవలెను. అట్లు చేయుటయే యింద్రియనిగ్రహ మనఁబడును. ఆరంభదశలో నింద్రియములను యథేష్టముగా పోనీయక స్వాధీన పఱుచుకొన్న పక్షమున, తరువాత నవి యెప్పుడును తిరుగఁబడక మనకు విధేయములయి యాధ్యాత్మికసుఖమున కనుకూలముగా పనిచేయుచుండును. రౌతు కళ్ళెమును బిగించి గుఱ్ఱమును తనయిష్టప్రకారముగా నడిపింపక విచ్చలవిడిగా దాని యిచ్చవచ్చినట్లు నడవనిచ్చిన పక్షమున గమ్యస్థానమును చేరి సుఖింపక ముండ్లలోను బురదలోను పడి కష్టపడునట్లె మనుష్యుఁ డింద్రియవర్గమును తనబుద్ధిబలముచేత మరలింపక స్వాతంత్రముగా నడవనిచ్చిన పక్షమున పాపపంకము

లోను విపత్కంటకములలోను తగులుకొని దుఃఖపడవలసినవాఁడగును. ఇంద్రియము లుద్రేకించి లోఁబడక మనుష్యుని తప్పుదారి కీడ్వ గమకించుచున్నప్పుడు వానిని నిగ్రహింపఁగల సామర్థ్యమును పరిశుద్ధమత మెప్పుడును మనుష్యుని కనుగ్రహించుచుండును. ఇంద్రియములను చెడుదారులఁ బోనీయక మరలించి మంచిపనుల కుపయోగపడునట్లు చేయుటయే మతధర్మమును మానవధర్మమును నగును గాని యింద్రియవ్యాపారములను పూర్ణముగా వినాశము చేయఁజూచుట కాదు.

మనుష్యుని సుఖసంతోషములకు జ్ఞానమును నీతియు ముఖ్యసాధనము లయియున్నవి. జ్ఞానమును నీతియు నన్నపదములు చిన్నవిగా నున్నను వానిలోఁగల భేదములును ధర్మములును నపారముగా నున్నవి. ఆభేదముల నెల్ల వివరింపఁబూనుట యిచ్చట నాపని కాదు. యుక్తాయుక్తములను స్వరూపస్వభావములను దెలిసికొనుట కుపయోగపడునది జ్ఞానము; తెలిసికొన్నప్రకారముగా నడిచి యనుభవించుట కుపయోగపడునది నీతి. జ్ఞానమహిమను జూచి భ్రమపడి కొందఱు జ్ఞానమే ముక్తిదాయకమని చెప్పుచున్నను, అనుష్ఠానము లేని కేవల జ్ఞానము ముక్తిప్రదము కానేరదు. బెల్లము తియ్యగా నుండునని తెలిసికొన్నంతమాత్రమున, బెల్లము తిన్న ఫలము కలుగనేరదు. నామమాత్రస్మరణముచేత బెల్లము తిన్నవారికిఁ గల సంతోషము కలుగక బెల్లము తియ్యనిదని తెలిసికొన్నందువలననే యొకవిధమైన యల్పసంతోషము లభింపవచ్చు. నట్లే కేవలజ్ఞానమాత్రమునఁ గొంతసంతోషము కలుగవచ్చును గాని ప్రవర్తన కనుకూలపడని జ్ఞానము శ్లాఘనీయము కాదు. కొన్నిమతముల వారీశ్వరునియొక్క సత్యజ్ఞానస్వరూపములను మాత్రమే మనస్సునందుంచుకొని ధర్మ

స్వరూపమునందు లక్ష్య ముంచకపోవుటచేత బ్రహ్మానందమున
కీశ్వరగుణానుభవమును భగవన్నామ సంకీర్తనమును చాలుననుకొని
ప్రవర్తనమును ముఖ్యముగా విచారింపకున్నారు. అట్టివారెన్నఁడును
మనుష్యునకు పరమార్థమయిన పూర్ణసుఖమును పొందఁజాలరు. జ్ఞాన
మెట్లో నీతియు నట్లే మనుష్యునకు స్వభావధర్మము; రెంటిలోను
జ్ఞానమునకంటె నీతి శ్రేష్ఠతరము. ఒక్క స్వవిషయమునందైనను
భావము నతిక్రమించువారు నిక్కమయిన సంతోషము ననుభవింప
నేరరు. మన సంతోషమంతయు స్వభావము ననుసరించి వర్తించుట
లోనే యున్నది. అందుచేతనే పూర్వోక్తమయిన సిద్ధాంతము ననుస
రించి వర్తిల్లువారు పైకి భక్తాగ్రేసరులవలె నటించుచున్నను నీతిమాలిన
వారయి భక్తివిరహితులయి సజ్జనగర్హితులయి యిహమునకును పర
మునకును దూరులగుచున్నారు. అట్టివారు మాటలనుబట్టి యాస్తికు
లయినను చేష్టలనుబట్టి నాస్తికులే. మన ప్రవర్తనమును బాగుచేయు
టకు సమర్థము కానట్టి మతము మతమే కాదు. అట్టిమతము
వలన లోకమునకు ప్రయోజనలేశమయినను లేదు. పయిని వివరించిన
రీతి భక్తులు భగవన్నామోచ్చారణము వలనను భగవన్నామసంకీర్త
నమువలనను తమపాపములు తొలఁగునని భ్రమపడి పాపకార్యము
లకు భయపడకపోయినను "రామరామ" యని "శివశివ" యని
సదా స్మరించుచు కీర్తనలు పాడుచు తాము చరితార్థుల మయితి
మనుకొందురు. అట్టివారి భ్రమ వట్టిదుర్భ్రమ. ధర్మస్వరూపుఁడయిన
యీశ్వరుఁ డెప్పుడును మన స్తోత్రపాఠములను పూజలను జూచి మన
కనుగ్రహమును జూపఁడు; మన వర్తనమును జూచి మన మెంత
చక్కఁగా నడుచుకొన్న నంత యధికసంతోషము నిచ్చును. పాపపరి
హారమునకు పశ్చాత్తాపమును మరల నట్టిపాపమునకుఁ జొరక పరిశుద్ధ

మార్గమున వర్తించుచుండుటయు సాధనములుగాని యవి లేని వట్టి పొడిమాటలు గావు. ఆచరణము లేని శుష్కక్రియములు వదురుట మతముయొక్క యుద్దేశము గాదు. మతముయొక్క యుద్దేశ మంతయు మనస్సు నున్నతస్థితికిఁ దెచ్చి పరిశుద్ధపఱిచి తన్మూలమున నానందాభివృద్ధి కలిగించుట. స్వభావగుణములయందు వృద్ధి పొందినప్పుడే మనస్సున్నతస్థితికి వచ్చును. నీతిమార్గమున నడుచుట మనుష్యస్వభావగుణము; నీతిమార్గాభిముఖుఁడయి పాపమును హృదయమునుండియు వర్తనమునుండియు పాఱఁదోలి పరిశుద్ధతతో ముందు కీశ్వరునివంక నడుచుచున్నప్పుడే మనుష్యుఁడు నిర్మలమైన యానందము పొందును. అప్పు డంతరాత్మ నూతనజీవము నొంది యీశ్వరునియం దానందించును. యీశ్వరునియందు భక్తి యున్నను లేకపోయినను స్వభావమగుటచేత లోపల నంతరాత్మ నీతిమార్గమును బోధించుచునే యుండును గాని యీశ్వరునితోడ్పాటు లేనప్పుడది యింద్రియోద్రేకము నడఁచి స్వతంత్రముగా మనుష్యుని నీతిమార్గమున నడిపింపఁగల శక్తి లేనిదయి మృతప్రాయముగా నుండును; సన్మతమూలమున దాని కీశ్వరసాహాయ్యము కలుగఁగానే దుర్బలమయి యున్న యంతరాత్మ లేచి నూతనజీవమును బలోత్సాహములను పొంది పాపమును తృణప్రాయముగా హృదయాంతరాళము నుండి గెంటివేయుటకు సమర్థమగును. అంతరాత్మ తాను పాపమునకు సమీపమున నుండుటచే నీశ్వరునకు దూరమయి హంసతూలికాతల్పమునందు సుఖించుచున్నప్పటికంటెను పాపమునకు దూరమునం దుండుటచే నీశ్వరసాన్నిధ్యమునొంది యగ్నిహోత్ర మధ్యమునం దున్నప్పుడైన నధికసంతోషము పొందును. ఈశ్వరసాన్నిధ్యము లభింపనప్పు డింద్రియమృగములు సాహసముచేసి మీఁదఁబడి మెల్ల మెల్లగా నంతరాత్మను మ్రింగివేయును. సన్మత మెప్పుడును సర్వశక్తి

సంపన్నుఁడయి సమస్తకళ్యాణగుణపరిపూర్ణుఁ డయిన యీశ్వరుఁడు సంపూర్ణతేజముతో సదా హృదయకుహరమునం దంతరాత్మసమీపమున ప్రకాశించుచుండునట్లు చేయును. ఆ స్వప్రకాశుని వెలుఁగుచేత నప్పు డంతరాత్మ సమస్తమును సత్యదృష్టితోఁ జూచుచు సర్వకార్యములయందును మంచిదారిని జూచి నడిచి యానందించుటకు శక్తమగును. అట్టివెలుఁగు చెంతనున్నప్పుడు దాని నుపయోగించుకొని లాభమును పొందక ఉచ్చ్వడి యావెలుఁగువంకనే యెప్పుడును జూచుచు నిలుచున్నపక్షమున దుస్సహమయిన యావెలుఁగుచేత కన్నులు మిఱుమిట్లుగొన మొదటనున్న యానందమును పోఁగొట్టుకొని యంతరాత్మ యేపనిని చేయుటకును శక్తిలేనిదయి ఫలమును పొందలేని దగును. కాఁబట్టి యెప్పుడును జ్ఞాననేత్రముచేత నీశ్వరుని వీక్షించుచుండుటయే మతముయొక్క ప్రయోజన మనుకొనుటయు భ్రాంతిమూలకమే. వెలుఁగుల కెల్లను వెలుఁగైన యీశ్వరుని సాక్షాత్కారముచేత సమస్తకార్యములను తత్ప్రీతికరముగాఁ జేయుచు సమస్తవిషయములలోను వృద్ధినొంది యానందించు మార్గమును జూపుటయే మతము చేసెడు మహోపకారము. మన యింద్రియవ్యాపారములను స్వభావగుణములను సర్వమును విడిచి యొక్కదానినే చింతించుచుండుటవలన మనుష్యునకు నిజమైన యానందము కలుగదు. భక్త్యావేశముచేతఁ గొంతకాల మనిర్వాచ్యమైన సంతోషము కలిగినను విరామము లేకపోయినపక్షమున క్రమక్రమముగా సంతోష మొండొకవిధముగా పరిణమించి మనుష్యస్వభావమును సహితము చెడఁగొట్టును. అతిభక్తిచేతఁ గొందఱు మతి చలించినవారయి జడులవలె నగుదురు. ఈ హేతువుచేతనే పూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములలోఁ గొన్నిచోట్ల జ్ఞాను లనఁగా నీశ్వరసాక్షాత్కారముగల యోగు లున్మత్తులవలె నుండురని చెప్పబడి యున్నది. నిత్యానందము నిమిత్తమయి విషయసుఖములను

గుణములను విడువవలయునని సత్యమత మెప్పుడు నుపదేశింపదు. ఈ సత్య మెఱుంగనివారు కొందఱు మతావేశముచేత దుర్భ్రములం బడి భార్యాపుత్రాదిబంధువర్గములను విడిచి సన్యసించుచున్నారు; కొందఱు మనుష్యసాంగత్యమును విడనాడి మృగముల మైత్రి పొంది యరణ్యావాసము చేయుచున్నారు; కొందఱు బలప్రదమయిన యాహారమును వర్జించి శరీరములను శుష్కింపం జేయుచున్నారు; మఱియు నిట్టివే యనాలోచితకార్యముల ననేకు లనేకవిధములం జేయుచున్నారు. ఇట్టివారందఱును మానుషస్వభావమును భగవత్స్వభావమును గూడ గుర్తెఱుంగనివారు. మతావేశముచేత మనుష్యలక్షణమైన యాలోచనను విడుచుటవలన నిట్టి యనర్థములు పొసంగుచున్నవి. జ్ఞానహీనులగుటచే ననేకులకు మానసికారాధనమే లేదు. అట్టివారిదొక మతమని చెప్పుటకే యవకాశము లేకపోయినను, వారికున్న మతమంతయు వ్యర్థములైన కర్మలు చేయుటయు నర్థములేని మాటలు నోట నుచ్చరించుటయు తమ సొత్తును మతాచార్యుల కర్పించుటయునై యున్నది. ఇట్టివారికి మతము వలన మనుష్యునకు స్వాభావికములైన యేవిషయములయందును వృద్ధి కలుగక గురువులకు మాత్రము జీవిక యేర్పడుచున్నది. జనుల మూఢవిశ్వాసమువలననే లాభము పొంది కుటుంబభరణము చేసికొన నెఱిగిన మహానుభావులు వారి యాత్మోజ్జీవనమునకయి లేశమయినను కృషి చేయక గురువులైన తమ్ము దైవములనుగా భావించి తాముపదేశించిన కర్మ లాచరించుటవలననే వారు ముక్తులగుదురని బోధింతురు.

ఇట్టివారు మాత్రమే కాక మఱికొందఱు బుద్ధిమంతులుకూడ తాము చిన్నప్పటినుండియు నమ్మిన మతబోధనలకు విరుద్ధముగా నున్న సత్యములను ద్వేషించుచున్నారు. సత్యమును ద్వేషించుట సత్యస్వరూపుఁడైన యీశ్వరుని ద్వేషించుటయే. మతమునకు లౌకికసత్యములతో పనిలేదఁట! ఆహా! ఏమి యీబుద్ధివైపరీత్యము! సూర్యచంద్ర

గ్రహణములకు శాస్త్రప్రకారముగా చంద్రబింబ భూచ్ఛాయలు కారణములయి, మతప్రకారముగా రాహుకేతువులు కారణములగునా ? సత్యము కానిది మత మగునా ? సమస్త ప్రకృతిశాస్త్రములును భగవన్మహిమలను భగవత్సత్యములను ఘోషించుచున్నవి. ఈశ్వరుని యందు సంపూర్ణ భక్తిగల వారికందఱికిని నవి యత్యాదరణీయములు. మతవిషయమునఁ బూర్వులు చెప్పినవాని కట్టి సత్యములు విరుద్ధముగా నున్నపక్షమున, వానిని సంస్కరించుకొని మతమును బాగుపఱచుకొనవలెను. మనుష్యునితో సంబంధించిన ప్రతివిషయమునందు నభివృద్ధి సహజధర్మముగా నుండఁగా, మనుష్యుని నిత్యానందపదవికి మార్గము చూప దీక్షవహించిన మతమునం దభివృద్ధి కూడదనుట నయుక్తికముగా నుండునా ? ఈశ్వరభక్తి లేశము గలవానికెల్లను సత్యగ్రహణము పరమ వ్రతముగా నుండవలెను. సత్యమొక్కఁడనున్నను పరమాదరణీయమైనదే. కొన్నిసమయములయందు మతమును నిరాకరింపఁ జొచ్చినందున, సత్యప్రియులయిన వారనేకులు మతమునుండి విముఖు లగుచున్నారు. పరిశుద్ధమతాభినివేశము గల ప్రతిమనుష్యుఁడును తా నావఱకు సత్యమని నమ్మిన దసత్యమని తెలిసిన యెడల దానిని వెంటనే విడిచి దురభిమానమువాసి నిష్పాక్షికబుద్ధితో సత్యము నంగీకరింపవలెను. ఇట్టి సత్యాదరము వహించి శోధించిన కొలఁదిని భగవన్నిర్మితములైన సమస్తవస్తువులును ప్రతిదినమును క్రొత్త క్రొత్తసత్యములను బయలఁ బెట్టుచు భగవంతునియొక్క క్రొత్తక్రొత్త మహిమలను ప్రకాశింపఁ జేయుచు మనయాత్మల నపారానందసాగరమునందు తేల్చుచుండును. ఈ సత్యాదర మొకటి లేకపోవుటవలన మహావిద్వాంసులును బుద్ధిసంపన్నులును తమసిద్ధాంతము స్థాపనము కావలెనన్న దురభిమానముచేత యుక్త్యాభాసములను కల్పించి సత్యము నడఁచి తమ కుత్సితసిద్ధాంతములను స్థాపించి లోకమును తప్పుదారిని పట్టించి మితిమీఱిన నష్టమును

గలిగించి యున్నారు. పరిశుద్ధమత మెప్పుడును సర్వవిషయములయం దును సత్యమును బ్రోత్సాహపఱిచి సర్వదా లోకము జ్ఞానాదులయందు వృద్ధిపొందుచుండునట్లు చేసి, జనులు తమస్వభావమునుబట్టి పొందఁదగి నంత సౌఖ్యమును సర్వవిషయములయందు బొందునట్లు చేయవలెను. అట్లు చేసెడి మతము ప్రతిమానవహృదయమునందును పరమేశ్వరుని సహజనిష్కళంకస్వరూపముతో నిలిపి, నిరంతరాభివృద్ధిని నిరంతరా నందమును గలిగించును. మనకంటె నధికుఁడైన మానవునితో సాంగ త్యము చేయుటవలనఁ గూడ మన మాతని సద్గుణముల నభ్యసించి మన ప్రవర్తనమును చక్కజేసికోఁ గలుగుదుము గదా ? అట్టిస్థితిలో మను ష్యునియందువలె కళంక లేశమయినను లేని సత్యస్వరూపుని సాంగత్య మును మనయాత్మకుఁ గలిగించుకొన్నప్పుడు మనము సత్యాదరము గల వారమయి సత్యమునందెట్లు వృద్ధి పొందకుండఁ గలుగుదుము? దయా స్వరూపుని సాంగత్యమును మనయాత్మకుఁ గలిగించుకొన్నప్పుడు దయా రతి గలవారమయి దయయందెట్లు వృద్ధి పొందకుండఁ గలుగుదుము ? ధర్మస్వరూపుని సాంగత్యమును మనయాత్మకుఁ గలిగించుకొన్నప్పుడు ధర్మపరాయణులమయి ధర్మమునందెట్లు వృద్ధిపొందకుండఁ గలుగుదుము? సర్వజ్ఞుఁడును సర్వశక్తుఁడును దయాస్వరూపుఁడును సత్యస్వరూపుఁడును ధర్మస్వరూపుఁడును నయినపురుషుఁడేకదా యీశ్వరుఁడు ? ఈశ్వరుని సర్వశక్తిత్వమును సర్వజ్ఞత్వమును సర్వవ్యాపకత్వమును మనకు భయ ప్రమోదాద్భుతములను బుట్టింపఁగా సర్వకారుణ్యాదిగుణములు భక్తిని పురికొల్పఁగా, మన మీశ్వరునికిఁ బరమభక్తులమయి మనకుఁ గల సర్వగుణములయందును వృద్ధిపొంది నిత్యానందపదవిని గాంచ శక్తులము గాకుందుమా ? మనము సత్యము నెప్పుడు గౌరవముతో నుపాసిం తుమో యప్పుడు సత్యము మన మనస్సులయం దావేశించి ప్రజ్వరిల్లక మానదు. సత్యాదిసమస్తకళ్యాణగుణపరిపూర్ణుఁడయిన యీశ్వరుని మన

మెప్పుడు భక్తితో నుపాసింతుమో యప్పు డాపరమపురుషుని కళ్యాణ గుణములు మనమనస్సు నావేశించి యందలి సత్యప్రియత్వాదులకు నూతనజీవము కలిగించి ప్రజ్వరిల్లఁ జేయకుండునా? అవి యన్నియు ప్రజ్వరిల్లి యున్నతస్థితినిపొంది సంపూర్ణానందదాయకము లగుటయే కదా మనజీవితమునకు పరమార్థము? ఓసత్యస్వరూపుఁడవైన యీశ్వరుఁడా! చిరకాలాభ్యస్తము లయిన దురాచారములను విడిచి మాహృదయములు సత్యగ్రహణపరాయణము లగునట్లు చేయుము. ఓ భక్తవత్సలా! చంచలములయిన మాచిత్తము లింద్రియసుఖముల నాశించి తప్పుదారులు పట్టనియ్యక నీధ్యానము మరఁగి సదా సన్మార్గమున సంచరించునట్లు చేసి నీయందలి నిశ్చలభక్తిని విడువకుండునట్లు చేయుము. ఓ సర్వకారుణ్యా! దుర్బలములైన మా యుల్లములను స్వార్థపరత్వమునందు మునుఁగనీయక పరోపకారకార్యములయందు వర్తిల్లునట్లు చేయుము.

